

Handläggare
Stina Airijoki
Malin Berger**Till**
Trafiknämnden
2022-12-15

Tillgänglighetsåtgärder 2023. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av projekt Tillgänglighetsåtgärder 2023 till en investeringsutgift om 15 mnkr.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefJenny Carlsson
Tf. Avdelningschef

Sammanfattning

Både i stadens "Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023" och i stadens preliminära budget för 2023 framgår att hinder för tillgänglighet i den befintliga byggda miljön ska åtgärdas. Mål för stadens program är att alla stockholmare oavsett funktionsförmåga ska ha samma möjlighet till delaktighet i samhället, vilket trafikkontorets projekt tar avstamp från.

Projektet syftar till att identifiera och åtgärda brister inom nämndens ansvarsområde som omfattas av lagen om enkelt avhjälpna hinder.

Målet är att alla projekt på trafikkontoret ska inkludera och budgetera för tillgänglighetsåtgärder. För de brister som fortfarande kvarstår, där inga andra projekt planeras inom nära framtid, behöver emellertid även fortsättningsvis separata investeringsmedel avsättas för enkelt avhjälpna hinder. Exempel på åtgärder som omfattas är sänkning av kantstenar vid passager, tillgänglighetsanpassning av övergångsställen samt anläggande av genomgående gångbanor. Kontoret föreslår att trafiknämnden beslutar om genomförande av Tillgänglighetsåtgärder 2023 till en investeringsutgift av 15 mnkr.

Bakgrund

Både i stadens "Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023" och i förslag till budget för 2023 framgår att hinder i den befintliga byggda miljön ska åtgärdas. Alla stockholmare oavsett funktionsförmåga ska ha samma möjlighet till delaktighet i samhället.

För att Stockholm ska bli en tillgänglig stad där alla medborgare har samma möjlighet till delaktighet krävs att stadens alla nämnder och bolag, men även det privata näringslivet och andra organisationer, arbetar för att nya områden blir tillgängliga samt för att åtgärda befintliga enkelt avhjälpna hinder inom sitt ansvarsområde.

Ombyggnationer, utvecklingsprojekt och andra förbättringar för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning har utförts under många år. Tillgängligheten har ökat, men mycket arbete återstår.

I plan- och bygglagen (2010:900), PBL, finns bestämmelser om att enkelt avhjälpna hinder i lokaler som allmänheten har tillträde till samt på allmänna platser ska undanröjas. Av 8 kap 12 § PBL följer att:

Ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa.

I Boverkets föreskrifter (BFS 2013:9) finns vidare regler om hur plan- och bygglagen ska tillämpas. Exempel på åtgärder som omfattas av dessa föreskrifter är sänkning av kantstenar vid övergångsställen och andra passager, utbyte av rännalar, kontrastmarkering av busshållplatser, komplettering av handledare i trappor, infällning av släta ytor i ojämn beläggning och kantstenssänkningar vid parkeringsplatser för rörelsehindrade.

Var för sig är de enskilda åtgärderna så små att de skulle kunna utföras med beslut enligt kontorets delegationsordning, men då de är många till antalet har kontoret valt att samla dem i ett större projekt och låta nämnden besluta om omfattningen. Att nämnden fattar beslut om projektet innebär också att kontoret återkommer med en slutredovisning där de åtgärder som genomförts presenteras.

Tillgänglighetsarbete på trafikkontoret

I april 2015 antog trafiknämnden en åtgärdsstrategi för enkelt avhjälpna hinder, som varit en utgångspunkt i tillgänglighetsarbetet

sedan dess. Under 2023 fortsätter arbetet inom ramen för kontorets ordinarie verksamheter, där tillgänglighetsfrågorna är en naturlig del. Målet är att alla projekt ska inkludera och budgetera för tillgänglighetsåtgärder. För de brister som fortfarande kvarstår, där inga andra projekt planeras inom nära framtid, behöver emellertid även fortsättningsvis separata investeringsmedel avsättas. De senaste åren har cirka 10-15 mnkr avsatts årligen för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Mål och syfte

Syftet med projektet Tillgänglighetsåtgärder 2023 är att identifiera och åtgärda brister inom nämndens ansvarsområde som omfattas av lagen om enkelt avhjälpna hinder.

Målet med projektet är att tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska öka på de platser där kontoret genomför åtgärder.

Åtgärdsförslag

Kontoret samlar kontinuerligt in förslag på hur stadens gatumiljö kan göras mer tillgänglig. Synpunkter och förslag från allmänheten är en viktig del i detta. Under 2023 fortsätter arbetet med att nyanlägga och tillgänglighetsanpassa övergångsställen gångpassager och genomgående gångbanor samt att åtgärda enkelt avhjälpna hinder.

Både i inner- och ytterstaden är platserna valda utifrån att de ligger nära kollektivtrafikknutpunkter, äldreboenden, skolor eller folktäta platser, i linje med trafikkontorets strategi för enkelt avhjälpna hinder. Otillgängliga platser på gatumark studeras och åtgärdas. Ett fokusområde 2023 är att åtgärda otillgängliga rännदार i gångbanor. Åtgärder initierade av medborgare är prioriterade. Åtgärderna har en geografisk spridning över staden.

Utformning sker enligt stadens typritningar samt handboken *Stockholm – en stad för alla, handbok för utformning av en tillgänglig och användbar miljö*, som utgår från gällande lagar och föreskrifter.

Kostnadsuppskattningar för respektive åtgärd tas fram när åtgärderna är färdigprojekterade i början av 2023. Därefter avgörs hur många åtgärder som kommer att kunna genomföras under året inom

ramen för projektet. Exempel på åtgärder som kontoret föreslår genomföras under 2023 är:

- Nyanläggning eller tillgänglighetsanpassning av cirka 20 övergångsställen.
- Anläggning av gångpassage och sänkning av kantsten på cirka 15 platser.
- Justering av en och nyanläggning av två genomgående gångbanor.
- Byte av rännalar på ca 13 platser i ytterstaden och 30 platser i innerstaden.

Avvägningar och konsekvenser

Kontoret har bedömt förslagets konsekvenser, bland annat avseende ekonomi, drift och underhåll samt trafik.

Konsekvenser på trafik

Vad gäller konsekvenser för trafik är det i första hand arbeten i anslutning till övergångsställen och genomgående gångbanor som riskerar att medföra trafikstörningar. Det påverkar framförallt de som nyttjar passagen i form av gående och cyklister, men även för de som kan tänkas passera passagen i form av cyklister, motorfordon och kollektivtrafik. De planerade åtgärderna samordnas med berörda aktörer. Generellt bedöms störningar från dessa åtgärder vara begränsade, och vara under en kortare tid, i samband med att respektive åtgärd genomförs.

Risker och osäkerheter

Investeringen avser ett flertal mindre åtgärder. Riskerna i respektive projekt bedöms som relativt små och om något projekt fördröjas kan antalet projekt komma att justeras. Risken för överskridande av budgetramen anses därför som mycket liten.

Konsekvenser för drift och underhåll

Åtgärderna medför ingen påverkan av kostnaderna för drift och underhåll.

Måluppfyllelse och konsekvenser avseende tillgänglighet

Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla dess invånare. Alla, oavsett funktionsförmåga, ska ha rätt till full delaktighet. Genom att fortsätta det systematiska arbetet för att åtgärda enkelt avhjälpta hinder bidrar trafikkontoret till en förbättrad tillgänglighet inom sitt ansvarsområde. Kontorets arbete ligger både i linje med de lagkrav som finns gällande enkelt avhjälpta hinder och målsättningar om en tillgänglig kollektivtrafik.

Konsekvenser för barn

I FN:s barnkonvention framgår bland annat att barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt liv med ett aktivt deltagande i samhället. För att detta ska vara möjligt behöver allmänna platser vara tillgängliga. Det systematiska arbetet för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder ökar med andra ord möjligheten för barn och ungdomar med funktionsnedsättning att ta del av samhällslivet.

Jämställdhet

Studier visar att skillnaderna mellan hur män och kvinnor reser i Stockholm är relativt små och trenden är att de flesta skillnaderna minskar över tiden. I dagsläget åker män något mer bil än kvinnor, medan kvinnor reser något mer med kollektivtrafik.

Åtgärder som tillgänglighetsanpassning av övergångsställen och andra passager, anläggning av ledstråk och kontrastmarkering av trappor underlättar i första hand för gångtrafikanter med funktionsnedsättningar, medan kantstenssänkningar vid parkeringsplatser för rörelsehindrade ökar tillgängligheten för den som färdas med bil. Sammantaget underlättar arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder resor med flera olika trafikslag och ökar tillgängligheten för både kvinnor och män.

Tidplan

Platser med bristande tillgänglighet har identifierats och åtgärdsförslag har utarbetats under 2022. Genomförande planeras, med hjälp av kontorets årsentreprenör, under 2023.

Ekonomi

Kontoret avser att utföra investeringsåtgärder för 15 mnkr under 2023. I den summan ingår även kostnad för utredning och projektering. Störst andel medel går till ombyggnation av övergångsställen och gångpassager. Projektet är inrymt i nämndens preliminära förslag till verksamhetsplan för 2023 och redovisas inom framkomlighetssatsningen för gångtrafikanter.

Projektet beräknas medföra ökade kapitalkostnader med 0,8 mnkr från och med år 2024. Kapitalkostnaderna som avser avskrivningar med en avskrivningstid om 20 år och intern ränta om 0,5 procent, minskar därefter successivt med gjorda avskrivningar.

Slut